

Izhaja vsaki četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošiljanjem
na dom
na celo leto . 3 fl.
" pol leta . 1 fl. 50 k.
" 1/4 . — fl. 80 k.
Brez pošiljanja na dom
za celo leto . 2 fl. 50 k.
" pol leta . 1 fl. 30 k.
" 1/4 . — fl. 70 k.
Posamezni listi se dobijo
pri knjigarju Novaku na
velikem trgu za 5 k.

SLOVENSKI GOSPODAR.

Podučiven list za slovensko ljudstvo.

"Poduk v gospodarstvu bogati deželo."

Naročnino sprejema vred-
ništvo v Mariboru.

Rokopisi se ne vračajo,
neplačani listi ne
prijemajo.

Oznanila se prijemajo,
plača za vrstico je 10 k.
in za kolek 30 k.

Štv. 39.

V Mariboru 24. septembra 1868.

Tečaj II.

Drugi slovenski tabor

v Žalcu 6. septembra 1868.

(Dalje.)

Dr. Zarnik je govoril blizo tako le: Prijatelji Slovenci! Zemlja, na kateri prebivamo, je zemlja sveta. Zadnji ostanek nekdanje velike slovenske, ktera se je nekda raztegala čez Gradece, Dunaj, Tirole itd. zgubili smo vendar kraj za krajem, tako, da imamo zdaj svojo mejo pri Muri. Dolžnost naša je, da to ohranimo za svoje otroke, da ne bodo po pravici zaradi naše nemarnosti kleli. Moramo gledati tudi na to, da nasprotnik ne bode več mislil, ako ima le 315 gld. državne, plače na leto, da je že ves slovenski narod za njim. Bere se v sv. pismu o coljnarju in farizeju, da je on bil pri vratih ta pa pri velikem oltarju, da je coljnar postal prvi, farizej pa je šel osramoten iz tempelja. Ravno tako se je dozda nam godilo. Če si pridobimo častno mesto, ki nam gre po postavi, ne bo nam treba z nemškimi pismi hoditi od Poncija do Pilata, ki nam ga morebiti še slabo raztolmači; se bomo varovali marsiktere škode in ne bomo zgubljali tako pogosto svojih pravi. Pošiljajmo nemška pisma nazaj. Vi davate svoje sine naj rajši v šolo zato, da bi postali duhovni in ostali doma. Če slovenski jezik v uradih obvelja, se bo to tudi zgodilo s tistimi vašimi sinovi, ki bodo uradniki. To pa bomo dosegli, ako trdno tirjamo svoje pravice. Glejte Madžare, katerih je samo 5 milijonov ali dosegli so vendar vse, kar so hoteli, ali vendar samo zato, ker so znali svoje pravice tirjati in ker so ponosni na svoj narodni značaj. Izreči moramo tudi mi, da smo Slovenci. Moramo biti doma možaki ali ne zmirom klobuk pod podduho nositi in se tuje klanjati med tem, ko domačin mora služiti svoj kruh po ptujih deželah. Za to nam daje lep izgled basen o medvedu, ki se je bil med ljudmi plesati naučil in je hotel te umetnosti tudi druge medvede naučiti, ko je iz sužnosti došel, ti so ga vendar spodili rekši: da nočejo jegove umetnosti, ki se je vjet naučil in da ne marajo za njo. Slovenci! Ali mi hočemo zaostati za svobodnimi medvedi? (Veliki smeh; ne bomo plesali po ptuje.) Ali ne tirjamo svojih pravic le od svetne temveč tudi od duhovne gosposke! Naši župniki in kaplani so iskreni rodoljubi; škofi hodijo vendar svoja pota, kar se tiče jezikovih pravic. Pišejo se naša imena po krstnih in drugih bukvalih in spisih tako čudno, da jih sami dostikrat ne moremo več spoznati. Šematizem lobodske škofije ni nikomur na čast. Tirjajmo toraj tudi, da se tudi tu spoznajo naše svete pravice, da se tudi tu mora uradovati in pisati slovensko. (Živio!)

Predsednik po tem prebere tudi drugo resolucijo, ktera se tudi soglasno prime, in da besedo.

G. Razlagu, ki blizo tako govori: Dragi Slovenci! Srce mi radostno poskakuje videti vas, ki ste me že dvakrat volili za svojega poslanca. Tudi jaz sem sin kmetijskih starišev in se bom do groba zvesto potegoval za pravice slovenskega naroda. Ali ni dosti, da le "Živio!" vpijemo, delati moramo, delati na vse strani, posebno pa skrbeti za to da bi na višo stopnjo povzdignoli kmetijstvo, ki redi vse cesarstvo. Skrbeti moramo za to, da kmet ne bo stradal, ter da bode našel po nedeljah tudi pečenko na svoji mizi. Tudi davke bomo lože zmagali, kedar nam bodo naša posestva bolj obdelovana več rodila. Mi imamo rodovitne njive, vinograde, lepe gozde, tudi čelarija in sviloreja se pri nas goji.

Če vse na višo stopnjo podignemo se bodo povečšali dohodki in štibro bomo lože plačevali. Ko so se nekda v Ameriki miši neprimerno množile, je nekdo svetoval Amerikancem: Pomnožite mačke! Nam pa, katerim se davki od leta do leta množijo, treba je pomnožiti pridelke, kakor so to storili Amerikanci, Angleži itd. Ker pri kmetu dohodki le kapljejo, zato bi dobro bilo, da se združimo, da drug drugemu svetujemo. To pa bomo naj lože dosegli, če se napravljajo kmetijske šole, katerih, važnost so spoznali Nemci že davno. Tudi štajarski Nemci imajo tako šolo in napravljajo si sopet eno pri Mariboru. Govornik dokaže dalje, da imajo tudi Slovenci tirjati take šole od dežele in konca svoj tehtni govor tako le. Napravimo društvo, ktero bi imelo podružnice, zasadimo na na novo, kar so posekali, pomagajmo si sami!

Predsednik bere 2 resolucijo, ktera se tudi potrdi od tabora soglasno. (Konec prihod.)

Nekaj želja Slovenkam.

Spisal Fr. Jančar.

(Konec.)

Zadnjič vas, drage Slovenke! opominjam, preden svojo deviško roko ženinom podaste, pomislite: Ali je živ, iskren Slovenec, ki se ne sramuje svoje matere Slave. Pravi Slovenec premišljava, se naj hitreje poprime napredka v gospodarstvu, je bolj bistre glave in zlahtnejega srca. On bo svoja opravila in spremembe si v gospodarsko knjigo zapisoval; red in snago ljubil; iz knjige se na koncu leta prepičal, ali gre gospodarstvo naprej ali nazaj; on ne bo imel časa se s sosedi pripraviti, jim krivice na mejnikih ali jih posestvih vzrokovati, jemu je znano, ker jaz nočem, tudi drugemu ni ljubo. On se bo doma in drugde svoje pobožnosti, zmernosti in pravičnosti držal, ter sploh kristjansko vedenje razširjal. To mu bo naj večja čast in slava, ki mu ob enem blagoslov božji donaša in ga v pravi blagostan posadi.

Nasproti se pa varujte, predraga dekleta! nemškutarjev kot strupenega gada in samega telesnega vraga. Takemu človeku ni nič presveto; on se ne boji ne Boga, tem manj pa vraga, magari se trdni katoliški kristjan imenovati želi. On proda sebe, družino, svoj narod, še Bog mu je na prodaj: vse to jegove krivice pričajo, ki jih počenja in dela. S takim človekom se ne da v miru živeti. On trdi: Nemci smo! a ne s svojimi otroci, tim manj pa s sosedi se zamore brez Slovenščine pogovarjati; on sili z nemškimi spisi, ki so prave pesti na slovensko oko; kakor bi 19. §. v državnih osnovnih postavah ne bilo. — On povdarja nemško vladarstvo in ne previdi pravice: vsakemu narodu svoje itd.

Kaj neki bi bilo, ako bi po tem dosledno, kateri mašnik trdim Slovencem po nemški pridigoval, jih spovedoval in sploh učil! Ali ga ne bi ve ženske z burkljami iz crkve izpodile? In po pravici, saj bi se le norca iz vas delal. — Jaz sem pred 18 leti enkrat na Nemškem samo nektare proste besede, kakor jih v vsaki vasi različne imajo, povedal; pa hitro so pravili: za norce nas ima; čeravno sem jim bil s svojo Nemščino trdi "Mooskirchner". — A Slovenec se ne bi smel ganoti vkljub 19. §.!

Trd Slovenec toraj vaš mož naj bo, kakor ste ve pridne Slovenke. V Arnežu sem našel eno kmečko družino, kjer si je Nemeec trdo Slovenko za ženo izvolil; in bila je vsa družina slovenska. Na drugo sem pa naletel, kder si je Ne-